

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 523/2020
18.02.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у правној ствари тужиоца „МАКИ ПЛАСТ“ д.о.о. Лебане-село Тогочевце, чији је пуномоћник Властимир Симоновић, адвокат из ..., ул. ... бр. .../..., против тужених: 1. "ЕУРОБАНКА ЕФГ" а.д. Београд, улица Вука Караџића бр. 10, чији је пуномоћник Милан Петровић, адвокат из ..., ... бр. ... и „МИСТ“ д.о.о. Лесковац, ул. Матије Гупца бб, ради утврђења недопуштености извршења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 2146/19 од 04.06.2020. године, у седници већа одржаној дана 18.02.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 2146/19 од 04.06.2020. године.

ОДБИЈА СЕ захтев првотуженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Лесковцу П 1022/17 од 30.01.2019. године у ставу I изреке утврђено је да је тужилац по основу Уговора о купопродаји непокретности закљученог са друготуженим, а овереним дана 22.12.2011. године, стекао право својине на непокретностима ближе наведеним у изреци, а на којима је решењем Привредног суда у Лесковцу Ив 147/10 од 17.05.2011. године одређено извршење и да је недопуштено извршење на наведеним непокретностима. Ставом II изреке, констатовано је да се по правноснажности пресуде може на захтев странке у РГЗ СКН Лесковац извршити брисање забележбе извршења Привредног суда у Лесковцу од 17.05.2011. године, док је ставом III изреке обавезан тужени да тужиоцу на име трошкова спора исплати износ од 416.074,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 2146/19 од 04.06.2020. године означена првостепена пресуда је преиначена у ставу I изреке, па је одбијен тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио да се утврди да је извршење на следећим непокретностима недопуштено: - згради трговине – пољопривредна апотека – означена бројем 1, згради бензинске станице – означеном бројем 2, објекту других делатности – означеном бројем 3, објекту других делатности – цистерна за гориво ТНГ - означеном бројем 4, објекту пословних услуга – надстрешница – означеном бројем 5, шуми I

класе, површине 6 ари и 22 м, осталом вештачки створеном неплодном земљишту на К.П. бр. .../... површине 35м² и осталом вештачки створеном неплодном земљишту на К.П. бр. .../... 50 м² на којима је решењем Привредног суда у Лесковцу Ив 1. 47/10 од 17.05.2011. године одређено извршење пре извршене забележбе. Ставом II изреке другостепене одлуке укинута је пресуда Привредног суда у Лесковцу П 1022/17 од 30.01.2019. године у ставу другом изреке и одбачена је тужба у делу у коме је тужилац тражио да се по правноснажности ове пресуде може на захтев странке у РГЗ-СКН Лесковац, извршити брисање забележбе извршења Привредног суда у Лесковцу Ив1 47/10 од 17.05.2011. године. Ставом III изреке другостепене одлуке укинута је пресуда Привредног суда у Лесковцу П 1022/17 од 30.01.2019. године у делу става I изреке којим је утврђено да је тужилац по основу Уговора о купопродаји непокретности закљученог са друготуженим, овереним дана 22.02.2011. године стекао право својине на непокретностима ближе опредељеним у изреци и у том делу је тужба одбачена. Ставом IV и V изреке другостепене одлуке преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу III изреке пресуде Привредног суда у Лесковцу П 1022/17 од 30.01.2019. године тако што је обавезан тужилац да првотуженом накнади трошкове поступка у износу од 417.430,00 динара, а тужилац је обавезан и да првотуженом накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 249.574,00 динара.

Против другостепене пресуде тужилац је изјавио благовремену и дозвољену ревизију са допуном због битних повреда одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

У одговору на ревизију првотужени је оспорио ревизијске наводе и предложио је да се ревизија тужиоца одбије као неоснована, а трошкове ревизијског поступка је тражио.

Испитујући побијану пресуду у границама ревизијских разлога прописаних одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр. 72/11..18/20) Врховни касациони суд је одлучио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Нису основани ревизијски наводи да је одлука која се побија ревизијом донета уз битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. ст. 1. Закона о парничном поступку, а у вези са доказном снагом исправа. Овакви ревизијски наводи засновани су на погрешној оцени доказа, иако другостепени суд није изнова ценио доказе, нити утврђивао другачије чињенично стање. Због наведеног битна повреда на коју се указује није учињена у поступку доношења одлуке која се ревизијом побија. Поред тога, оваквим ревизијским наводима суштински се оспорава правилност утврђеног чињеничног стања на којем су засноване нижестепене одлуке, а у ком погледу погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, независно од примене материјалног права, не представља дозвољени ревизијски разлог у смислу члана 407. ст. 2. Закона о парничном поступку. Нису од утицаја ревизијски наводи о томе да је другостепена одлука не садржи разлоге, односно да је захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку. Таква битна повреда не представља дозвољени ревизијски разлог предвиђен у члану 407. Закона о парничном поступку.

Предмет тужбеног захтева односи се на утврђење права својине на непокретностима ближе одређеним у изреци пресуде, на којима је одређено извршење решењем Привредног суда у Лесковцу Ив 147/10 од 17.05.2011. године, као и захтев да се утврди да је извршење на наведеним непокретностима недопуштено.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је са друготуженим закључио Уговор о купопродаји непокретности дана 19.12.2011. године, чији је предмет био пренос права својине на непокретностима из листа непокретности број ... КО Решењем РГЗ СКН Лесковац, број ...-...-.../... од 27.03.2012. године, дозвољен је упис права својине тужиоца, а решењем РГЗ СКН број ...-...-... од 10.08.2012. године дозвољен је упис забележбе постојања решења о извршењу. Тужилац је као купац исплатио купопродајну цену и испунио своје обавезе из закљученог уговора о купопродаји. По предлогу првотуженог против друготуженог је одређено извршење по решењу Привредног суда у Лесковцу Ив 147/10 од 17.05.2011. године, а које је достављено означеном извршном дужнику истицањем преко огласне табле, дана 18.04.2011. године и скидањем дана 05.05.2011. године, а решење Привредног суда у Лесковцу Ив 1 бр. 47/2010 од 17.05.2011. године о промени средства извршења на непокретностима, уручено је друготуженом преко огласне табле суда, истицањем 02.09.2011. године и скидањем дана 16.09.2011. године

На основу напред утврђеног чињеничног стања првостепени суд налази да је уговор о купопродаји непокретности закључен између тужиоца и друготуженог пуноважан у целини и да је тужилац стекао право својине на поменути непокретностима, на основу чега је своје право и уписао у јавне књиге. Како је забележба решења о извршењу која је извршена у корист првотуженог, уписана дана 10.08.2012. године, након закљученог уговора, иста не може производити правно дејство, јер је тужилац предметне непокретности стекао на основу правног посла, када исте нису биле оптерећене забележбом решења о извршењу у корист овде првотуженог. Из наведених разлога је првостепени суд закључио да је основан захтев којим је тужилац тражио да се утврди његово право својине на предметним непокретностима и да се извршење на истима прогласи недопуштеним.

Другостепени суд не прихвата наведено становиште првостепеног суда. Сматра да тиме што је тужилац уписан решењем РГЗ СКН Лесковац од 27.03.2012. године, као власник предметних непокретности, не постоји његов правни интереса за постављање захтева за утврђење права власништва на непокретностима, када је то своје право већ остварио и уписао у јавне књиге. Такође, другостепени суд сматра и да не спада у судску надлежност део тужбе којим је тужилац тражио да се по правноснажности ове пресуде може у РГЗ-СКН Лесковац, извршити брисање забележбе извршења Привредног суда у Лесковцу Ив1 47/10 од 17.05.2011. године, јер сама правноснажна пресуда којом се утврђује одређено право представља основ за упис истог у надлежни катастар, а не постоје услови да се дају било какви налози катастру непокретности, као самосталном државном органу. У претохдно наведеном делу захтева тужиоца, другостепени суд сматра да је тужбу требало одбацити. У вези захтева за утврђење недопуштености извршења, другостепени суд сматра да су предметно решење о извршењу и решење о промени средства извршења на непокретностима друготуженом путем огласне табле достављена пре закључења уговора о купопродаји непокретности, између тужиоца и друготуженог дана 19.12.2011. године, због чега овај уговор не производи правно дејство на основу одредбе чл. 20. ст. 7. Закона о извршењу и обезбеђењу. Другостепени суд указује да тужилац у тренутку доношња решења о

промени средства извршења није био власник непокретности, нити је имао право које у смислу члана 50. Закона о извршењу и обезбеђењу, спречава извршење, већ да је право својине на спорним непокретностима стекао након тога, па је дужан је да трпи спровођење извршења на истим.

Према оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је правилно оценио да нема основа за утврђење извршења недопуштеним по тужби, као и да је у преосталом делу тужбу ваљало одбацити у делу захтева за утврђење права власништва на предметним непокретностима и у делу захтева да изврши промена стања уписа у катастру у погледу брисања забележбе решења о извршењу.

Ревизијом тужиоца са каснијом допуном оспорава се изнето становиште другостепеног суда. По наводима ревидента купопродајну цену за предметне непокретности по уговору од 19.12.2011. године је измирио исплатом хипотекарних поверилаца, те да то није учинио њихова потраживања би била намирена у предметном поступку извршења, а првотужени не би био намирен, при чему првотужени никада није започео парницу ради побијања наведеног уговора. Сматра да је био савестан у поступку стицања спорних непокретности, те да штетне последице располагања по означеном уговору може сносити само друготужени, а да је услед дејстава побијане одлуке оштећен једино тужилац, као и да би услед последица ништавости којима је изложен спорни уговор по ставу другостепеног суда биле успостављене хипотеке које је тужилац претходно намирио исплаћујући купопродајну цену за непокретности. Указује и да извршни дужник у спорном поступку извршења никада није примио одлуке извршног суда, већ да је достава вршена истицањем тих одлука на огласну таблу.

Врховни касациони суд не прихвата ревизијске наводе тужиоца.

Тумачењем одредбе члана 50. ЗИО („Службени гласник РС“, бр 31/2011 и др.) произлази да се ваљаност истакнутог приговора трећег лица у поступку извршења везује за постојање одређених околности у виду његовог права које спречава извршење. Право које спречава извршење мора бити тако да дисквалификује одређену имовину извршног дужника од дејстава средстава и предмета извршења који су били одређени у извршном поступку, при чему оно мора егзистирати до доношења решења о извршењу, односно закључка којим се одређује извршење, обзиром на то да су сва она располагања учињена у самом поступку извршења изложена засебном дејству правне неважности ограниченом на учеснике у извршењу, сходно члану 20. став 7 ЗИО („Службени гласник РС“, бр 31/2011 и др.). У том случају учињено располагање без дејстава је према извршном повериоцу који ће моћи да се намири имовином коју је извршни дужник отуђио, док је истовремено стицалац дужан да трпи такво намирење.

Имајући у виду наведено, тужилац захтев за утврђење недопуштености извршења у поступку по решењу Привредног суда у Лесковцу Ив 147/10, од 17.05.2011. године заснива на томе што располаже правом власништва на непокретностима које су означене као предмет извршења. Такво своје право заснива на уговору од 19.12.2011. године, који је закључен тек по доношењу означеног решења о извршењу, односно решења Привредног суда у Лесковцу Ив 1 бр. 47/2010 од 17.05.2011. године којим је одређено као средство извршења продаја спорних непокретности друготуженог у својству извршног дужника. Овакво располагање извршног дужника учињено у поступку извршења не производи правно дејство у

смислу члана 20. став 7 ЗИО („Службени гласник РС“, бр 31/2011 и др.). Отуда ни тужилац не може имати право које спречава извршење, а што води одбијању захтева за утврђење недопуштености извршења, како то правилно закључује другостепени суд. Такође, правилна је и оцена другостепеног суда да је захтев за провођење промене брисање забележбе решења о извршењу на истим непокретностима код РГЗ-СКН Лесковац недозвољен.

Истовремено, није ваљан закључак другостепеног суда о недостатку правног интереса на страни тужиоца за утврђење права власништва на непокретностима, јер је исти противречан оцени о преосталом делу захтева о којем је одлучивао. Ово из разлога што тужилац у конкретној ситуацији устаје са захтевом за утврђење недопуштености извршења на истим непокретностима у вези са којим је као претходно питање определио захтев за утврђење права власништва у његову корист, без обзира на стање уписа у катастру непокретности, па се у томе састоји његов правни интерес и за овакав утврђујући захтев. Али, такав захтев не би био основан у смислу примене члана 20. став 7 ЗИО („Службени гласник РС“, бр 31/2011 и др.) који уговор из кога тужилац изводи право власништва на непокретностима остаје без правних дејстава, сходно претходно већ изнетом. Следи да овим свакако нису били испуњени услови за утврђење права власништва у корист тужиоца, а што би водило одбијању тужбеног захтева. Како су последице по тужиоца у случају одбачаја тужбе по њега блаже, то у поступку доношења одлуке која се побија ревизијом нису учењени пропусти који би водили другачијем исходу поступка.

Нису основани ревизијски наводи о начину на који је тужилац исплатио купопродајну цену по уговору од 19.12.2011. године намирењем хипотекарних поверилаца, односно да без тога првотужени не би могао да се наплати продајом спорних непокретности у поступку извршења због постојања уписаних хипотека. Начин уговарања исплате купопродајне цене по означеном уговору и предвиђање будуће наплате потраживања првотуженог у својству извршног повериоца по решењу о извршењу обухваћеном тужбом не искључују обавезу тужиоца да по захтеву за утврђење недопуштености извршења укаже на постојање права које спречава извршење. Означени уговор о купопродаји спорних непокретности не може водити постојању права које спречава конкретно извршење, како је то већ претходно наведено. У овој ситуацији потпуно је ирелевантна хипотетичка ситуација о намирењу у поступку извршења да до закључења уговора од 19.12.2011. године није дошло. При томе, нејасни су ревизијски наводи о томе да првотужени никада није започео поступак ради побијања уговора од 19.12.2011. године, с обзиром на то да су самом применом члана 20. став 7 ЗИО („Службени гласник РС“, бр 31/2011 и др.) искључена његова дејства у конкретном извршном поступку. Нужност побијања у оваквој ситуацији изостаје.

Неосновани су ревизијски наводи о томе да штетне последице располагања у извршном поступку треба да сноси искључиво друготужени. Напротив, свако располагање учињено по одређивању извршења на конкретном предмету имовине извршног дужника нема дејства у том извршном поступку. Последице таквог располагања нужно не значе и ништавост таквог располагања, већ заштиту интереса извршног повериоца. По одређивању извршења, однос између имовине на којој се оно спроводи и самог извршног дужника није слободан, већ ограничен. Свака повреда таквих ограничења без дејства је само у односу на конкретног извршног повериоца, што суштински значи да се извршење несметано може спровести на оној имовини

извршног дужника којом је располагао по пријему решења о извршењу. Предмет одлучивања по тужби није била ништавост конкретног уговора од 19.12.2011. године, нити захтев за реституцију услед последица ништавости, због чега се испостављају неоснованим ревизијски наводи о евентуалном успостављању ранијег стања стварних права на непокретностима које су овим правним послом прометоване.

Такође, ваља разликовати забележбу према правилима чл. 73. Закона о државном премеру и катастру од забележбе решења о извршењу из члана 107. („Службени гласник РС“, бр 31/2011 и др.). Најпре, иако користе исти део назива ради се о две различите врсте уписа у јавне регистре. Упис забележбе према општим правилима подразумева упис у регистар одређене правно релевантне чињенице, а овим се не стичу никаква даља стварно-правна овлашћења, нити промена стања уписа. Код уписа забележбе решења о извршењу извршни поверилац, према наведеној одредби важећег прописа у спорном периоду, стиче право да своје потраживање намири из непокретности и у случају да треће лице касније стекне на истој непокретности право својине. Овакво право следовања не утиче на стечена права пре уписа забележбе решења о извршењу, али ни не искључује манљивост располагања извршног дужника учињен по доношењу решења о извршењу у односу на конкретни део његове имовине. На такав начин по одређивању извршења продајом спорних непокретности извршног дужника, овде друготуженог, свако његово располагање тим истим непокретностима неће имати дејства у конкретном извршном поступку. Истовремено, овим се не ремете евентуална стечена стварна права тужиоца, већ констатује његова обавеза да трпи намирeње извршног повериоца

Ревизијски наводи тужиоца нису основани ни у делу којима се оспорава достава друготуженом спорног решења о извршењу и решења Привредног суда у Лесковцу Ив 1 бр. 47/2010 од 17.05.2011. године. Означене одлуке у поступку извршења достављене су извршном дужнику, овде друготуженом путем огласне табле. Овакав начин доставе прописан је чланом 29. ЗИО („Службени гласник РС“, бр 31/2011 и др.). Протеком одговарајућег рока од пет радних дана од тренутка истицања на огласну таблу сматра се да је достава извршена уредно. Следи да су означене одлуке свакако уредно достављене друготуженом у својству извршног дужника, односно у складу са правилима достављања у извршном поступку.

Имајући у виду све претходно наведено, Врховни касациони суд применом одредбе члана 414. Закона о парничном поступку одлучио као у изреци.

На основу овлашћења из члана 165. став 1. Закона о парничном поступку одбијен је захтев првотуженог за накнаду трошкова у вези са поднетим одговором на ревизију као у ставу другом изреке ове одлуке, јер се не ради о трошковима потребним ради вођења парнице у смислу члана 154. Закона о парничном поступку.

**Председник већа, судија
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић